

Kmečka trgovina

Pogled na zunanji trg

Kmečka trgovina je v veliki meri odvisna od zunanjega trga in od trgovinskih pogodb, ki jih naša država sklepa z drugimi državami. Tako smo pred kratkim sklenili zelo ugodno trgovinsko pogodbo s Francijo, po kateri bomo Francozom lahko prodali za 150 milijonov frankov več blaga kot ga od Francozov kupimo. Vidni se, da so se Francozi trdno odločili, naši državi iti na roko v trgovini.

Tudi Nemčija nam gre na roko, posebno pri prodaji živine. Vendar je trgovina z Nemčijo v zastoju, ker je pri izplačilih nastal zastoj, kar je vzrok nestalnosti marke in težave pri izplačilih. Živine smo pa v Nemčijo izvozili že itak več kot je bilo prvotno določeno.

Trgovina s Češko je od septembra lanskega leta slaba. Češki trg je nestalen in moramo čakati, kaj bo prinesla bodočnost.

Obseg trgovine z Italijo se je pa povečal. Italijani potrebujejo zlasti veliko število goveje živine, ker imajo zaloge izčrpane radi pomanjkanja hrane.

Palestina je bila prepovedala uvoz goveje živine. To splošno prepoved je palestinska vlada za našo državo sedaj ukinila, tako da spet lahko izvažamo živino v Palestino.

Zastopniki ameriške industrije so pa vsem balkanskim državam zamerili, ker kupujejo industrijske potrebe v Nemčiji. Tako so baje v zadnjem času izgubili Američani na balkanskih trgih okrog 40% svojega odjema. Padel je celo predlog, da se ne sme več pošiljati denar izsejencev v balkanske države. Ko bi Američani kupovali od nas naše pridelke, bi tudi mi kupovali od Američanov. Je pač popolnoma naravno in razumljivo, da bomo kupovali pri tistem, ki tudi od nas kaj kupi.

Od trgovine z Italijo in Nemčijo bi lahko imeli še veliko več koristi in bi se je bolj veselili, ko bi ne bilo toliko sitnosti pri izplačilih. Tako se izplačilo pri dolgem obračunavanju potem kliringa zavleče, med tem se valuta spremeni in izvozniki trpe zgubo. Na ta račun naši trgovci kmetijske pridelke tudi veliko ceneje kupujejo, kot bi jih sicer. Račun tega zavlačevanja pa nazadnje plača kmet, ki mora zato ceneje prodajati.

Cene goveje živine

Voli. Na sejmi v Mariboru, Dravogradu in Slovenjgradcu so dosegli debeli voli 5 din kg. poldebili in plemeniti pa povprečno 4—4.50 din. Na ptujskem sejmu so pa dosegli debeli voli samo 4.75 din. Na sejmi v Ljubljani, Kranju in Krškem so bili debeli voli 6 din kg, ostali pa od 4.50 do 5 din. V Črnomlju, Novem mestu, Vidmu in Sodražici so se pa prodajali po istih cenah kot na Štajerskem.

Biki. Plemenski biki so na sejmi dosegli 5 din kg žive vage, biki za zakol pa 4—4.50 din.

Krave. Po sejmi na Štajerskem so krave dosegle največ 4.25 din kg žive vage, na Kranjskem so pa dosegle krave najvišjo ceno v Kranju, in sicer 5.50 din kg. Krave za klobasarje so se prodajale na Štajerskem povprečno po 3 din, v Kranju pa niso bile izpod 4.50 din.

Telice in mladi junčki. Telice prve vrste so dosegle na sejmu v Ptuj 6.50 din, kar niso dosegle niti na sejmu v Kranju (6 din), kjer so vedno najvišje cene goveje živine. Izpod 4 din se ta vrsta živine ni nikjer prodajala. Povprečno se je mlada živina prodajala na vseh sejmi od 4.50 do 5.50 din.

Teleta. Maribor 6 din, Ptuj 5.50 din, Dravograd 6 din, Ljubljana 8 din, Kranj 8 din, Črnomelj 6 din, Krško 7 din, Videm 6 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. Na sejmu v Mariboru se cene plemenskih svinjam niso spremenile. V Ptuj so se prodajali 6—12 tednov stari prasci po 120 do 160 din komad. V Kranju so bili 7—8 tednov stari pujski po 140 do 200 din, v Novem mestu so pa bili 8 tednov stari pujski po 200 din komad.

Debele svinje so bile v Ptuj po 8 din, v Dravogradu 9 din, enako v Ljubljani. V Kranju so dosegle debele svinje 10 din kg žive vage, pa tudi v Krškem so bile po 10 din.

Pršutarji. Ptuj 7.75 din, Dravograd 8 din, Slovenjgradec 7 din, Ljubljana 8.50 din, Kranj 9 do 9.50 din, Črnomelj 7 din, Krško 8 din, Novo mesto 8 din kg žive vage.

Hrvaški špeharji so se na sejmu v Ljubljani prodajali od 10 do 15 din kg žive vage.

Konji

Na sejmu v Novem mestu so prodajali konje od 3—4 din kg žive vage.

Meso

Cene mesu in slanini so ostale skoraj neizpremenjene. Meso se na Štajerskem kot na Kranjskem prodaja po isti ceni, le slanina in svinjska mast je v Ljubljani in Kranju za povprečno 2 din dražja.

Med

Ptuj 20 din, Dravograd 20 din, Ljubljana 21, Kranj 22—24 din, Črnomelj 16 din, Krško 16 do 20 din kg.

Kože in volna

Goveje kože so bile v Ptuj po 9 din, Dravograd 10 din, Slovenjgradcu 12—14 din, v Ljubljani 10 din, Kranju 10—12 din, Črnomlju 9 din, v Krškem 10—12 din kg.

Telečje kože so kupovali v Ptuj po 11 din, Dravogradu 11 din, v Ljubljani 12 din, Kranju 13 din, v Krškem 14 din kg.

Svinjske kože so dosegle v Ptuj 8 din, v Kranju 8 din, v Ljubljani 10 din, v Črnomlju 12 din.

Volna. Neoprana volna se je kupovala v Dravogradu po 24 din, v Kranju 24 din, v Krškem 16 din, v Slovenjgradcu pa 10 din kg. Oprana volna je bila v Dravogradu in Kranju po 34 din, v Krškem 20—30 din, v Slovenjgradcu pa 20 din kg.

Vino

V Ptuj navadno mešano vino pri vinogradnikih 5 din, fino sortirano pa 8—10 din liter. V Črnomlju navadno vino po 4.50 din, finejše po 5.50 din. V Krškem navadno vino pri vinogradnikih 4 din, finejše po 5 din liter.

Sadje

Jabolk je čimdalje manj. S tem v zvezi so tudi dražja. Na ljubljanskem trgu se prvovrstna jabolka prodajajo že po 8 din kg. Tudi gospodarska jabolka, ki so se zadnje prodajala še po 2 din, se ne prodajajo več izpod 4 din kg, v Kranju pa še ta jabolka niso padla izpod 5 din. Cene ostalega sadja so ostale v glavnem iste. Sploh se suhega sadja dobi zelo malo v prodaji, kar je znak, da ljudje kljub akciji za sušenje sadja sadje suše še v zelo mali meri.

Žito in krma

Pšenica 1.75—2 din, rž 1.50—1.90 din, ječmen 1.50—2 din, koruza 1.50—1.85 din, oves 1—2 din, proso 1.50 din, ajda 1.25 din, proseno pšeno 4, ajdovo pšeno 3.50—4 din, fižol 3—3.60 din, krompir 0.75—1 din. V Ljubljani, Kranju in na Korškem so cene žitom v splošnem višje kot v drugih predelih. Seno se je prodajalo po 0.75—1 din, slama pa po 0.40—0.60 din kg.

Les

Splavarji počivajo. Kupčija z južnimi kraji stoji. Najbolj se še trguje z rezanim smrekovim in jelovim lesom. Od trdega lesa se najbolj povprašuje po bukovih železniških pragih, za katere se zanima predvsem Anglija. Izvoz v Italijo je zelo ugoden, težave so samo pri izplačilih in prevzemanju na meji, kjer se les tehta. Kupčija z Madžarsko je vedno povoljnija. Egipt pa povprašuje po borovih pragih 18 cm debelosti.

Sejmi

Od 9. do 15. februarja bodo sejmi v sledečih krajih: 9. v Pilštajnu in Slov. Konjicah živinski in kramarski — 10. bo svinjski v Mariboru, v Sv. Juriju pri Celju pa živinski in kramarski — 11. bo svinjski v Brežicah, Celju in Trbovljah — 13. svinjski v Središču — 14. bo Valentinov sejem v Brežicah (goveji, svinjski in kramarski), v Ponikvi živinski in kramarski, v Zalcu prav tako. Poleg teh bo svinjski v Ormožu in živinski v Ljutomeru in Mariboru — 15. bo svinjski v Celju, Ptuj in Trbovljah.

Razgovori z našimi naročniki

Zbris starih hipotek. R. F. in A. Prodali ste kos zemljišča, na katerem so vknjižene zastavne pravice za terjatve, ki izvirajo že iz leta 1898, ki so že bile plačane okoli leta 1900 in so vknjiženi upniki že pomrli. Očividno ste zemljišče prodali bremen prosto, ker pravite, da vam groze s tožbo, ako ne boste omenjenih zastavnih pravic izknjižili. — Res je Vaša dolžnost, da oskrbite izbiri zastavnih pravic, ako ste prodali zemljišče bremen prosto. V to svrhu boste morali — ako nimate pobotnic z izknjiženo klavzulo — vložiti zoper vknjižene upnike tožbo na dovolitev izbri-
za zastavnih pravic. Ako so upniki že pomrli, bi morali vložiti tožbo zoper njihove dediče, ako pa teh ni bilo, zoper skrbnika na čin, katerega postavi sodišče na Vaš predlog. Ker znaša vsota vknjiženih terjatev le 300 gld., bi stala takša za tožbo 10.50 din, nagrada odvetniku ali notarju za sestavo tožbe 24.75 din, sporna razprava enako 24.75 din, ako pa bi tožena stranka Vaš zahtevek priznala, bi stala nagrada za razpravo le 12.50 din. Plačati pa bi morali še edikt v »Službenih novinah«, ki stane okrog 120 din.

Pogoji za službo občinskega sluga. R. M. L. Za službo občinskega sluga pogoji niso predpisani po zakonu, marveč veljajo le ustrezne določbe statutov dotične občine. Obrnite se torej za informacijo na občino, v kateri se potegujete za službo sluga.

T. J. v. v. O. 76. Odgovor na Vaše vprašanje najdete v »Slov. gospodarju« z dne 4. januarja 1936. Ako ne odgovorimo že kar v osmih dneh, se ne smete hudoovati, ker dobivamo mnogo vprašanj in odgovarjamo v vrstnem redu ter kolikor nam prostor dopušča.

Posojilo od agrarne banke. Č. J. Privilegirana agrarna banka sicer daje posojila kmetom, vendar le proti vknjižbi zastavne pravice na prvem mestu in po precej komplicirani proceduri. Svetujemo vam, da poskusite izposlovati pri upniku, pri katerem ste se že zadolžili in je vknjižen na prvem mestu, da vam še kaj več posodi.

Posojilo, dovoljeno leta 1931, č. 101. Posojilnica šele po aprilu 1932 — znižanje? U. J. Posojilnica vam je že leta 1931 dovolila večje posojilo, se takoj vknjižila na Vaše posestvo, del posojila pa vam je izplačala šele po 20. aprilu 1932 in vam glede tega zneska noče priznati zaščite, odnosno znižanja in obročnega odplačevanja. — Stališče

Posojilnice je pravilno in žal ne boste mogli doseči nikakega odpisa, odnosno olajšave glede zneska, sprejetega po 20. aprilu 1932.

Jarek ob meji — osporovanje meje. F. L. Mejo med Vašim in sosedovim zemljiščem tvori majhen jarek, po katerem teče voda, zlasti ob deževju. Doslej ste Vi in sosed ta jarek čistili, sedaj pa sosed tega ne dopušča več. Bojite se, da se bo jarek zarastel ter da bo voda otekala po Vaši njivi in vam delala škodo; razen tega da bi meja postala nespoznavna. Z mirnega se s sosedom ne morete poravnati. — V kolikor leži jarek na Vašem svetu, ga lahko poljubno čistite. Ako pa leži na sosedovem svetu, ne morete ničesar ukreniti vse dotlej, dokler se ne bo s sosedovega zemljišča otekala voda na Vašo njivo preko mere, odgovarjajoče naravnemu odteku. Ako se bojite, da bo postala meja nespoznavna in ako sosed že sedaj trdi, da leze jarek v njegovo, predlagajte sodno določitev meje, kar se izvrši v nespornem postopku. Sodišče preizkusi, kdo ima močnejšo pravico; če te ne bo moglo ugotoviti, bo došlo mejo po zadnji mirni posesti; če pa tudi sedaj ne bi bila ugotovljiva, bo morebitni sporni mejni prostor razdelilo po pravični ceni. Stroške plača vsak do polovice, odnosno sorazmerno dolžni meje.

Uvoz dvokolesa iz Nemčije. Stefan T. Delate v Nemčiji ter bi radi ob povratku prinesli s seboj novo dvokolo z dinamom; vprašate, ali boste morali plačati carino, čeprav bi dvokolo razdeljali in prinesli s seboj posamezne dele. — Za uvoz novega dvokolesa, pa čeprav bi bilo razloženo v posamezne dele, bi morali plačati carino, in sicer 30% vrednosti kolesa. Dopušča pa carinska oblast uvoz rabljenih dvokoles brez plačila carine, ako ste bivali dalj časa v Nemčiji. Nekateri uradniki zahtevajo dveletno bivanje, drugi pa manj in sezonskim delavcem ne delajo neprilik.

Pogoji za napredovanje v čin častnika. J. G. Podčastnik lahko postane častnik, ako ima čin narednika, ako ni starejši nego 30 let in napravi zadevni izpit. Prošnjo je vložiti od strani aktivnega podčastnika potom svojega neposrednega poveljstva, od strani rezervnega podčastnika pa potom poveljstva pristojnega vojnega okrožja. — Za sprejem v podčastniško šolo ne zadošča spričevalo civilnega zdravnika, marveč je potreben pregled od strani vojaškega zdravnika.

Prevzem plačila odvetniških stroškov nasprotnika. L. F. Ker Vas je sodnik stražil s kaznijo, ker da ste pripovedovali, da je bil nasprotnik kaznovan, ste se z nasprotnikom poravnali in prevzeli plačilo stroškov njegovega odvetnika. Čeprav bi Vas sodišče ne smelo kaznovati in ste le radi neznanja zakona sklenili poravnavo, ne morete te poravnave spodbijati in boste morali nasprotnikove stroške plačati. Predlagajte, naj jih sodišče odmeri, da boste vedeli za njih primerno višino.

Cimprejšnji nastop vojaške službe. M. M. Lani ste bili pri naboru potrjeni na 18 mesecev, poziva k nastopu vojaške službe pa še niste dobili. — Ako želite že to pomlad službo nastopiti, napravite zadevno prošnjo na poveljstvo vojnega okrožja v Mariboru.

Krivica, prizadejana vdružitje poročeni vdovi. J. S. Ko ste leta 1921 vdovi, ste se ponovno poročili, živeli le deset mesecev z drugim možem, nato se pa ločili. Mož ni prinesel v zakon ničesar, odnosno vsaj Vi niste ničesar sprejeli, pač pa je dobil od Vašega posestva izplačano večjo vsoto. Napravil je pri notarju pogodbo brez Vašega dovoljenja in se Vam ni pogodba prečitala. Vprašate, kaj Vam je storiti, ko Vas je mož spravil ob lastni kruh in nimate dohodkov niti niste sposobna za težko delo. — Vaše informacije so žal pomanjkljive. Ne zdi se nam verjetno, da bi notar sklenil pogodbo, ne da bi jo stranki prečital; ako ste pogodbo pred notarjem podpisali, bo notar gotovo trdil, da ste z njo soglašali ter da Vam jo je prečital pred podpisom. Ako je zakon ločen iz krivde moža, imate pravico zahtevati od moža njegovemu stanu ter pridobitnim prilikam primerno preživnino, in sicer pravnim ali nepravdnim potom. Ako je zakon ločen iz obojestranske krivde, nima v splošnem žena pravice do vzdrževalnine. V primeru pa, da je bila krivda moža večja in da je žena v stiski, ji sodišče lahko prisodi vzdrževalnino.

Služba na železnici. J. R. Za to službo lahko zaprosite pri najbližjem šefu postaje ali progovne sekcije. Dokazati morate, da ste najmanj 18 let star (z rojstnim in krstnim listom), da ste pismeni (s šolskim izkazom), zdrav (kar dožene preiskava od strani železniškega zdravnika), dobrega vedenja (kar dokažete z navstvenim spričevalom). Prošnjo je kolkovati z 10 din. Dokumentov Vam ni treba takoj priložiti, marveč se lahko nanje le sklicujete. Ta prošnja ne velja hkratu tudi za službo na pošti ali za jetniškega paznika, marveč morate vložiti posebno prošnjo.

Upnik terja plačilo dolga od prevzemnika posestva. F. F. Vaš brat se je leta 1929 zadolžil. Mati je prevzela poroštvo za ta dolg ter se skupno s sinom zavezala plačati ga do leta 1936, česar pa nista storila. Lani ste s kupno pogodbo prevzeli posestvo od svoje matere ter gotove v pogodbi označene dolgeve. O omenjenem dolgu pa niste ničesar vedeli. Upnik Vam grozi s tožbo, ako ne bi plačali tudi tega dolga. — Vsak prevzemnik kake imovine ali podjetja je že po zakonu za dolgeve, ki spadajo k imovini ali podjetju, in za katere je pri prevzemu vedel ali moral vedeti, odgovoren neposredno upnikom, ne glede na to, da traja naprej tudi dotedanja odgovornost odsvojitelja (prodajalca). Ako je odsvojitelj odsvojil vso svojo imovino, tedaj jamči prevzemnik za vse dolgeve odsvojitelja, ako je zanje vedel ali moral vedeti. Nepoznanje dolgov pa ne opravičuje, ako je to nepoznanje posledica opustitve potrebne skrbnosti. Ako je prevzemnik bližnji svojec dolžnika-odsvojitelja, tedaj mora prevzemnik sam dokazati, da za kak dolg ni vedel, niti ni moral vedeti. Navedene odgovornosti je prevzemnik šele tedaj, odnosno v toliko prost, kadar, odnosno v kolikor je poravnal že toliko dolgov, kolikor znaša vrednost prevzete imovine. Ako pa je prevzemnik bližnji svojec odsvojitelja, tedaj jamči za vse dolgeve odsvojitelja, ne glede na vrednost prevzete imovine.

Za zimske večere

Bogat očanec je šel na semenj kupovat konja. Po daljšem iskanju je našel krasnega konjiča. Lastnik je rekel, da za konja ne zahteva več, kakor da kupec obloži vse žeblje v štirih podkvah z vinarji, in sicer tako, da dene na prvi žebelj 1 vinar, na drugega dvakrat toliko (2 vinarja), na tretjega spet dvakrat toliko (4 vinarje) itd. V podkvah je bilo 24 žebeljev. Očancu se je zčela kupčija silno ugodna, toda ko je s kupcem naredil obračun, se je prijel za glavo. Koliko je plačal za konja?

(Cena konja je bila 166,586 kron.)

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Dve mali družini za majera in delo sprejme Pilz, Pesnica. 249

Išče se kuharica, ki zna poleg kuhe še moliti in opravljati vrt. Je bolj samostojna, kot gospodinja. Drogenik, mlin, Poljčane. 248

Viničarja, tri delovne moči, sprejme Anton Sumar, Sv. Marjeta ob Pesnici. 250

Viničarja s tremi delovnimi močmi iščem za vinograd v bližini Poljčan. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Dober viničar 252«.

Pošten in deloven zakonski par (tudi tri osebe) se sprejme pod ugodnimi pogoji takoj na manjši vinogradniško posestvo pri Celju. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na upravo tega lista. 254

Vzamem na stanovanje dve delovni, pošteni osebi, razumni pri vinogradu, brez otrok, z daljšimi spricavali. Maks Šumer, Poljčane. 256

POSESTVA:

Malo posestvo se vzame v najem, okolica Maribora. Naslov v upravi. 255

Vzamem srednje posestvo v najem, bližina Maribora. Pismeno Janžekovič, Zg. Breg 26, Ptuj. 253

Vinogradno posestvo, šest oralov, v Rošpohu, se proda. Beranič Franc, Krčevina, Vinarje 15, Maribor. 251

RAZNO:

Singer krojaški šivalni stroj proda za 850 din z garancijo mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 258

Cepljeno vinsko trto kupite najugodnejše pri banovinsko odobreni trsnici Straka Jože, Blato, Konjice. 257

Šivalne stroje, kolesa, nadomestne dele, pnevmatiko kupite najbolje in najceneje, kakor tudi popravila šivalnih strojev, koles, in to emajljanje, ponikanje in pokrovanje po jako ugodnih odplačilih le pri mehaniku Rupert Drakslerju, Maribor, Vetrinjska 11, podružnica Studenci, Aleksandrova 60. 259

Vse dobite, kar želite, pri »Starinarju«, Zidanšek, Maribor, Korodka 6: ostanke različnih tovarn svile, delena, cvrtnačja, okaforda, za moške obleke, za perje, madrace, flanela, otroške obleke, predpasnike, moške in ženske srajce, gata, hlače, fantovske obleke, močni žepni robci po 1 din, ostanke za vzglavnike meter od 3.50 din. 260

Prodajam: 1 parno lokomobil 6 KS, 1 manjšo mlatilno z 2 KS s stepači; 1 masivni gepel z modernim predležjem 2-4 KS; 1 dynamo-stroj 1 KS, 1 mlin za šrotanje in zdrob 1-2 KS; 1 stiskalnica za olje, tovarniški izdelek; 1 obračalni plug, tovarniški izdelek; 1 tkalni stol, domači izdelek; 1 mali avto 5-6 KS. — Kupim: 1 elektromotor 4-6 KS, Fala-vod, in 100 m kabla RGCT za pogon 18 KS motorja. — Na razpolago imam objekt, opremljen s 18 KS elektromotorjem in iščem družabnika v svrhu izpeljave moderne oljarne ali žage. Naslov se izve pri upravi »Slov. gospodarja«. 261

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Mlajši brat Peter pa je bil pravo nasprotje Marku. Oče ga je odmenil za duhovski stan, čeprav je bil Peter že v mladih letih potuhnjen, zviti in poreden. Ker so ga vsi z ostavljali, je začel sovražiti

vse ljudi. Oče ga je poslal v bližnjo Stično v samostan, odkoder pa so ga kmalu odslovili. Zato mu je oče doma odločil izbo, ki so bile v njej shranjene stare knjige. Te je prebiral, ker za viteza ni bil. Bil je namreč grbast in imel je skrivljene noge.

Po očetovi smrti je dobil kot pri bratu Marku. Ko bi mu bil oče prepustil kako lastnijo, bi se ne bil veliko zmenil zanjo. Tako pa ga je grizlo to, da je moral biti tudi pri dediščini zadnji. V resnici mu ni bilo sile, toda vbil si je bil v glavo, da mora biti sam svoj gospod. Teh želj ni povedal nikomur. Ostale bi zakopane in svet ne bi bil nikdar vedel zanje, ko bi jih Peter ne bil pozneje očitno pokazal.

Cigani

Bilo je poletnega večera. Pod gradom Kozjakom so si postavili šotore cigani. Pred šotori so kurili ogenj. Zraven njega

je čepela mala ciganka in obračala na ražnju četrta ukradenega kozla. Drugi cigani so večidel odšli po bernji in beračiji v bližnje vasi. Glavar krdela, velik suh cigan, Samol po imenu, pokliče naposled svojega sina in odide z njim proti gradu.

(Dalje sledi)